

Melleruds kommun

förslag till

Budget 2019 och plan 2020 - 2021

Innehållsförteckning

Sid

Innehåll

Tidsplan	1
Förutsättningar	1
Förutsättningar – omvärld	2
Resonemang - Förslag.....	5
Driftsbudget.....	9
Vision, Nämndplan, Verksamhetsplan.....	11
Investeringsbudget.....	11
Kommunstyrelsens administrativa förvaltning	13
Plan- och byggenheten.....	13
Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning.....	14
Kultur- och utbildningsförvaltningen.....	15
Socialförvaltningen	19
Förslag till beslut.....	21
Vision.....	22
Nämndernas mål	22

Tidsplan

BN beslutar om förslag till budgettram	2018-04-18	✓
Kun beslutar om förslag budgettram	2018-04-18	✓
Sn beslutar om förslag budgettram	2018-04-24	✓
Ksau tar emot nämndernas förslag	2018-05-08	✓
Ksau fattar förslag till beslut	2018-05-22	✓
MBL	2018-05-23 19 §, Utskick	
MBL	2018-06-01 11 §, kl 9	
Ks fatta förslag till beslut	2018-06-05	
Kf fattar beslut om budgetramar 2019	2018-06-20	

Förutsättningar

Befolkning

Det finns tre områden demografiska data som är väsentliga vid beräkning av budgetförutsättningarna. Dels är det antalet unga i för-, grundskola och gymnasium, dels är det antalet äldre vilket påverkar omsorgsbehovet och dels är det totala antalet invånare som ligger till grund för statsbidrag och skatteintäkter.

Den omfattande mottagningen av flyktingar gör befolkningsprognoserna komplicerade, främst gäller det påverkan på skola och förskola. Det är ett skeende som till stora delar är utanför kommunens kontroll och som kommunen förutsetts ha beredskap för.

För beräkning av skatt och bidrag har beräkningarna utgått ifrån en befolkning på 9 300 invånare den 1 november 2018. Vid årsskiftet uppgick antalet invånare till 9 377, sista april 2018 var antalet invånare 9 351. Det finns en osäkerhet i bedömningen av antalet invånare.

Skatter och bidrag

För beräkningen har använts senaste skatteunderlagsprognos från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) (april 2018). En oförändrad skattesats jämfört med 2018.

Räntor

Räntesats på kommunens befintliga krediter har använts 2,4 %. Beräkningen är gjord utifrån en nyupplåning på 110 mnkr under 2019, 20 mnkr år 2020 och ytterligare 15 mnkr under 2021, på nyupptagna krediter beräknas räntan till 1,5%

Övrigt

Bidraget i den mellankommunala utjämningen för LSS utgår från senaste prognos vilken ger oförändrat utjämningsbidrag jämfört med 2018.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknings.

Intäkter

Verksamheternas intäkter har inte schablonuppräknats, de flesta taxor har någon form av max. De specialdestinerade statsbidragen kan inte påverkas. Övriga taxor är små och påverkar finansieringsförutsättningarna marginellt. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva om de kan hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag, vad händer när bidraget upphör.

Personalkostnader

I underlaget har använts en personalkostnad uppräknad med 3 % jämfört med budget 2018. Personalkostnadsuppräknings fördelas schablonmässigt och ska inkludera en anpassning av personalbudgeten till faktiskt antal anställda. Det uppräknade underlaget föreslås fördelas schablonmässigt till nämnderna med 2,0 % + 0,5% för justeringar inom förvaltningen och att 0,5 % av utrymmet används centralt för riktade åtgärder. F.n. är alla arbetsmarknadens parter inte överens om avtal för 2018 och framåt.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen ökar och uppgår f.n. till 1,7 %. I uppräkningsunderlaget har en schablonuppräkning på 1 % använts för "löpande kostnader", kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram.

Finansiella mål i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning

- A. **Investeringar ska finansieras med egna medel.** Definieras som summan av årets resultat och avskrivningar. (Vill man investera mer så krävs bättre resultat)
- B. **Soliditeten ska vara positiv inklusive ansvarsförbindelse.** Soliditeten beräknas genom att ställa eget kapital minus ansvarsförbindelsen i förhållande till tillgångarna.
- C. **Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 10 tkr/inv.** Ökar antalet invånare så ökar återbetalningsförmågan och skulden kan öka, eller omvänt.
- D. **Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.** Resultatet ska inflationssäkra eget kapital, men minst uppgå till 2 %.

På grund av hög investeringsnivå för budgetåret 2018 medges undantag för mål A och C.

Avstämning av förslag och kommunfullmäktiges finansiella mål

- A. Egna medel är definierat som årets avskrivningar + årets resultat. I budgetförslaget ger detta ett finansieringsutrymme på 37,2 mnkr. Förslaget till investeringsbudget uppgår till 120 mnkr. Målet uppfylls inte. Den främsta orsaken är byggnation av särskilt boende.
- B. Soliditeten beräknas vara positiv. Målet uppfylls.
- C. Antal invånare beräknas till 9 300, vilket ger 93 mnkr i låneutrymme. Vid ingången av budgetåret beräknas låneskulden för den skattefinansierade verksamheten vara 141 mnkr. Låneskulden beräknas öka med 110 mnkr, varav 76 mnkr avser skattefinansierad verksamhet. Vilket innebär att målet inte uppfylls. Ytterligare upplåningsbehov 2020 och 2021 innebär att måluppfyllelsen försämrats ytterligare.
- D. Resultatnivån beräknas överstiga resultatmålet för budgetåret 2019 men inte för planåren 2020 och 2021

Antas detta budgetförslag behöver kommunfullmäktige medge undantag från mål A och mål C, orsaken är en hög investeringsnivå.

Avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) ska enligt kommunens styrprinciper uppgå till max 4% av kommunens intäkter av skatter och bidrag. Beloppet motsvaras av 24 mnkr. Vilket innebär att någon ytterligare avsättning inte behöver göras, för planåren krävs uttag ur resultatutjämningsreserven.

Förutsättningar – omvärld

Världen

En åldrande befolkning är en global trend även om det finns stora skillnader i medellivslängd i olika delar av världen. Världens befolkning har åldrats som ett resultat av lägre födelseantal och dödsantal samt bättre hälsa och sjukvård. Enligt WHO kommer andelen av befolkningen i världen över 60 års ålder att öka dramatiskt.

Sverige

Sverige står inför en demografisk utmaning då andelen äldre i landet är hög. Vartannat barn som föds idag förväntas leva tills det blir 100 år. Det finns dock stora regionala skillnader i åldersstruktur inom landet. En stor andel av befolkningen i storstadsregionerna är i yrkesverksam ålder medan andelen äldre är stor på landsbygden. En stor del av landsbygden förlorar stora mängder unga vuxna då denna åldersgrupp ofta flyttar till storstadsregioner och/eller region-/universitetsorter.

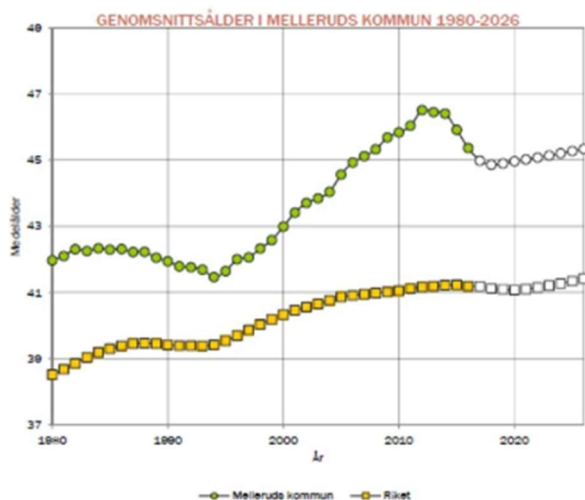
Mellerud

Sverige har i allt högre grad en äldre befolkning, där nära en tredjedel av Sveriges befolkning är över 65 år runt 2035. Förändringen i Mellerud är snabbare än Sverige som helhet, främst på grund av utflyttning av yngre människor. Detta kommer att innebära en skarp ökning av antalet äldre människor som kommer att behöva samhällsliga insatser.

För att finansiera den ökande efterfrågan på välfärdstjänster behövs fler förvärvsarbetande som betalar skatt. I Melleruds kommun har andelen i arbetsför ålder (20-64 år) minskat de senaste 40 åren. Minskningen av den arbetsföra befolkningen är allvarlig och sker parallellt med att efterfrågan på arbetskraft i närområdet, Göteborgsarbetsmarknadsregion, ökar. En ökad konkurrens om arbetskraften inom såväl privat som offentlig sektor förväntas.

Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Detta ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras.

De senaste årens stora invandring till Sverige och Mellerud har kraftigt minskat. Den stora inströmningen har på kort tid ökat behovet av samhällsinsatser och kan bidra till ökad polarisering och segregation. Inflyttningen har medfört en växande andel med utländsk bakgrund i Melleruds kommun, vilket på olika sätt påverkar kommunens verksamheter. Efter 2016 är inflyttningsnettot negativt eftersom allt fler invånare med uppehållstillstånd väljer att flytta från Mellerud.

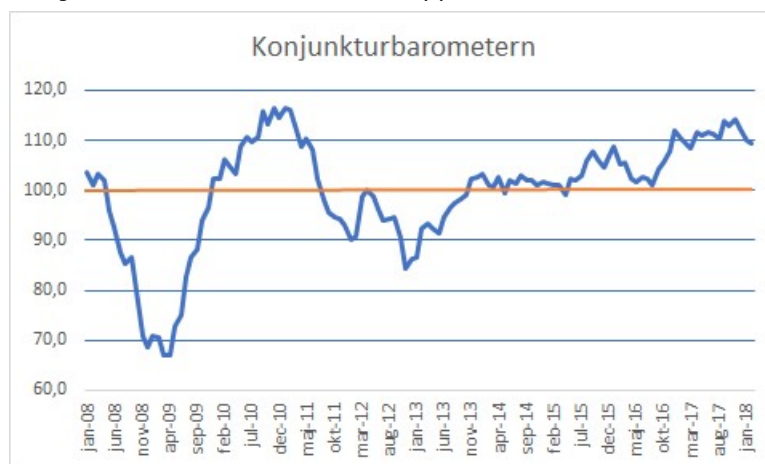
Antalet invånare i Mellerud har emellertid fortsatt att öka, under 2017 blev det 54 fler invånare, antalet uppgick till 9 377. Därefter har antalet invånare minskat, den sista april uppgår folkmängden enligt riksskatteverket till 9 351. Antalet invånare är en viktig faktor vid beräkning av finansieringsförutsättningarna. I detta underlag har vi utgått från att antalet invånare den 1 november 2018 uppgår till 9 300 och är oförändrat under planperioden.

I det fall Mellerud har samma demografiska utveckling som övriga kommunsverige, innebär en ökning med 100 invånare en nettoförändring av inkomst- och kostnadsutjämnningen med 5,4 mnkr år 2019.

Befolkningsförändringen 2017 var fördelat på 81 invånare mellan 0 och 18 år, -99 invånare mellan 19 och 64 år och 72 invånare mellan 65 och 100. Det innebär att genomsnittsåldern fortsatt att sjunka. Genomsnittsåldern var 45,19 år den 31/12-2017. Genomsnittsåldern i riket är 4 år yngre.

Konjunkturen

Konjunkturbarometern är en rapport som sammanställer företagets och hushållens syn på

ekonomin. Rapporten publiceras varje månad. Vidstående diagram är hämtat från Konjunkturinstitutets mätningar i februari.

Barometerindikatorn föll marginellt i februari, från 110,1 i januari till 109,5. Nedgången förklaras av något mer dämpade signaler från byggföretagen och hushållen. Det är tredje månaden i rad som indikatorn går ned, men februarivärdet visar fortfarande på ett klart ljusare stämningläge än normalt i svensk ekonomi.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet föll 3,3 enheter i februari och har därmed minskat med drygt 8 enheter sedan oktober i fjol. Februaritappet förklaras främst av att byggföretagen redovisar något mindre optimistiska anställningsplaner än föregående månad. Detaljhandels konfidensindikator steg i februari, främst till följd av stigande förväntningar på försäljningsutvecklingen de kommande månaderna. Indikatorn visar fortsatt på ett starkare läge än normalt. Det gör även tjänstenäringarnas konfidensindikator som inte ändrades nämnvärt i februari.

Hushållens förtroende för ekonomin sjönk något i februari, men är starkare än normalt. Mikroindex föll hela 6,4 enheter, framför allt på grund av nedjusterade inköpsplaner för kapitalvaror. Dessa inköpsplaner steg dock ovanligt mycket vid förra mätningen, så nedjusteringen är mer att betrakta som en återgång till en tidigare nivå. Källa: Konjunkturinstitutet

Integration- och arbetsmarknadsfrågor

Arbetsmarknadsenheten ansvarar för kommunens insatser runt integration- och arbetsmarknadsfrågor. Huvuduppgiften är att bidra till att kommunens invånare har en så hög sysselsättningsgrad som möjligt.

Utifrån de nationella prognoser som finns inom området, bedömer enheten att sysselsättningen kommer fortsätta öka även under år 2019. I Mellerud kommer dock den öppna arbetslösheten fortsatt vara högre än riksgenomsnittet. Skillnaden mellan arbetslösheten mellan inrikes och utrikes födda är stor, nivån är tre gånger högre bland de utrikes födda.

Antal öppet arbetslösa och i program	2019	2018	2017
Öppet arbetslösa (16 - 64 år)	9%	10 %	11,4 %
Utrikesfödda	43 %	45 %	47,6 %

(Röda siffror = prognos)

Kommunens mottagande av nyanlända bedöms till att hamna på ca 130 personer för år 2018, till skillnad mot 248 personer under år 2017. Under hösten år 2017 sjunk mottagandet kraftigt och även första kvartalet år 2018 har visat på ett mycket lågt mottagande. Detta gör att vi förväntar oss en fortsatt låg mottagning även under år 2019.

Totalt sett bedömer Arbetsmarknadsenheten att förändringarna på den öppna arbetslösheten i Mellerud kommer vara små under år 2018 och 2019.

Oro

Det finns f.n. en oro i omvärlden för stigande räntor, sprickande bubblor och därtill hotet om handelshinder i form av skyddstullar. Kina har ändrat sin författning så att presidenten kan sitta kvar på livstid som ledare för världens största diktatur. Kina är nu världens enskilt största ekonomi.

Det kan tyckas ligga långt från Mellerud, men med större låneskuld och vårt beroende av bidrag från utjämnningssystemen kommer även vår verksamhet att påverkas. En ökning av räntan med 1% ger ökade kostnader med 2,4 mnkr.

Skattekraftsprognos

Vid beräkningarna av framtida finansieringsförutsättningar används en skattekraftsprognos från Sveriges- kommuner och landsting. Den prognos vi använt oss av är SKL prognosen för februari:

%	2017	2018	2019	2020	2021
SKL, apr	4,5	3,8	3,2	3,1	3,7
Reg, apr	4,5	3,6	3,9	3,7	3,5
ESV, apr	4,5	3,4	3,5	3,2	2,9
SKL, feb	4,5	3,3	3,2	3,1	3,6

Regeringens prognos visar klart starkare skatteunderlagstillväxt än SKL:s. Skillnaden förklaras till övervägande del av en mer positiv syn på sysselsättningsutvecklingen. Ett skäl är att regeringen räknar med att det fortfarande råder högkonjunktur vid utgången av 2020, där deras beräkningar slutar.

Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos visar större ökning av skatteunderlaget än SKL:s vissa år och mindre de andra åren. Avseende utvecklingen till och med 2020 är ESV mer optimistiskt än SKL, men ser man till hela perioden till och med 2021 är ökningen lika stor i båda prognoserna. Skillnaderna förklaras i huvudsak av att ESV-prognosen bygger på ett annat förlopp för sysselsättningsutvecklingen än SKL:s beräkningar. Källa: SKL

Det kommer flera prognoser under året. I regeringens vårbudget kommer vi att se om regeringen delar den bedömning som SKL gjort. SKL presenterar en ny skatteprognos i slutet av april.

Fastighetsavgift

Fastighetsavgiften och dess förändringar tilldelas fr.o.m. 2008 kommunerna. Inledningsvis så fick kommunerna dela på rikets intäkter från fastighetstaxeringen med samma belopp per invånare. Staten minskade sina statsbidrag till kommunerna med samma belopp, ett nollsummespel. För att kommunen ska kunna få ytterligare intäkter från fastighetsavgiften krävs att fastighetsvärdet ökar och/eller att fler bostäder uppförs. För kommuner där taxeringsvärdena är lägre än den som ger maxavgift har denna förändring varit positiv. Staten betalar ut avgiften preliminärt och många kommuner har stora fordringar på staten, för Melleruds del var fordran 10,6 mnkr vid bokslut 2017.

Flyktingar

Det råder en stor osäkerhet om väldigt mycket kring den stora volymen flyktingar. F.n. sker en stor omflyttning av asylsökande, hur detta kommer att påverka förskola, skola och IFO är oklart. I budgetförslaget finns utökad förskoleverksamhet och förväntat behov av fler skollokaler. Under främst 2016 men även tidigare har statens bidrag överstigit kostnaden, det har inneburit att kommunen har fått möjlighet att göra en bokföringsmässig avsättning för kommande kostnader. Vid bokslutet 2017 uppgick avsättningen av förbetalda statsbidrag "flyktingpåsen" till 39,8 mnkr.

Uppkomna kostnader för flyktingverksamheten kommer att finansieras med hjälp av denna avsättning. Det gäller t.ex. kostnader för integrationsverksamhet, extra kostnader för SFI, utökade lokaler för förskola och skola, försörjningsstöd men även Överförmyndarens kostnader för flyktingar. Avsättningen fylls på under året med etableringsersättning mm. Denna hantering föreslås att bestå så länge det finns medel avsatta. I dagsläget görs bedömningen att samtliga kostnader för mottagna nyanlända kommer att täckas under 2018 och 2019. Definitionen av en nyanländ är en person som varit i Sverige mindre tid än tre år.

Resonemang - Förslag

Inför budgetåret 2018 gjordes bedömningen att på grund av ökad befolkning och extra statsbidrag för kompensation av flyktingkostnader, såg det ut att vara goda finansieringsförutsättningar för budget 2018. Detta har förändrats till följd av försämrade skatteprognos samt kraftigt ökade kostnader för placeringar inom socialtjänstens ansvarsområde.

Inför budgetarbetet 2019 har kommunens nämnders presidier tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens nya styrprinciper. Presidiedialogen gav kommunchefens ledningsgrupp följande förutsättningar för framtagning av tjänstemannaförslag till budget 2019.

Inför 2019 finns flera stora osäkerheter som påverkar kommunens kostnader, dels är det kostnadsutvecklingen inom IFO, dels är det på vilket sätt fördelningen av "välfärdsmiljarderna" påverkas av förändrat antal asylsökande och dels är det hur länge de förutbetalda statsbidragen för flyktingmottagning kommer att räcka. Bygget av det nya äldreboendet är framskjutet och beräknas tas i drift först år 2021 eller sent på hösten 2020.

Budgetår 2019	
Oförändrad skatt	
Inflationskompensation	1%
Löneökning	2% + 0,5%
Riktad lön	0,5%
Antal invånare	9 300
Snittränta	2,4%
Låneskuld 2019	279 mnkr

I budgetbeslutet för 2018 beslutade fullmäktige att ett utrymme på 7,4 mnkr skulle användas för engångskostnader med avsikten att sänka framtida kostnader. Dessa anslag är helt bortplockade i detta förslag. Några av anslagen 2018 som inte uppenbart sänker framtida kostnader kommer inte att genomföras med anledning av det ekonomiska läget.

En fråga som diskussionerna gång på gång återkommer till är vilka lokaler som är eller kan bli tillgängliga. En lokalutredning startar omgående för att klargöra behov och tillgång. Det gäller Bergs, Telaris, Karolinen, Älvan, Tekniska förvaltningen, Mellbo, Kommunhus, särskilda boenden, m.fl.

Utrymmet för Kommunstyrelsens oförutsedda kostnader på 3,3 mnkr infördes 2016 för att utgöra en beredskap för kostnadsutvecklingen för äldreomsorg och IFO. I kommande budget och planår behövs detta anslag för ökade kostnader inom IFO.

Uppfyllande av direktiv

Genom att utnyttja de sista delarna av avsättningen av förskottsbetalade statsbidrag för flyktingverksamheten med flera åtgärder, så finns det ett förslag till budget 2019 och 2020 som uppfyller de direktiv som gavs vid presidiedialogen, några ytterligare åtgärder krävs för budgetåret 2020. Åtgärderna beskrivs mer utförligt i förvaltningschefernas avsnitt i tjänstemannaförslaget. Direktiven är långt ifrån uppfyllda för planåret 2021.

Ksau och kommunchefens ledningsgrupp identifierar IFO och även äldreomsorgen som de områden där det behövs åtgärder för att sänka kommunens kostnader.

Förslag till hantering av planåren

Det finns många osäkerheter som gör att planeringsförutsättningarna är mer osäkra än vanligt, dels är det kommunens befolkningsutveckling, osäkerheten kring flyktingverksamheten men också att det är valår, hur kommer förutsättningarna att påverkas av valutgången, att det aviserats riktade behovsrelaterade statsbidrag för utbildningsverksamheten, utredning om förändringar i kostnadsutjämningen mm.

Det behövs kraftfulla åtgärder för att uppfylla direktiven från presidiedialogen. Ksau föreslår att budgetprocessen för planåren återupptas i maj efter regeringens vårbudget, kommunens första prognos och efter nästa skatteprognos.

Obalansen år 2021 är 23 mnkr i förhållande till resultatmålet. Räknat på nämndernas schablonberäknade ramar år 2021 så behöver kostnadssänkningen vara -3,5% utöver föreslagna åtgärder.

Nämnd	Kf	KsAdm	KsSamh	Bn	Kun	Sn	Lön 0,5%
Åtgärdsbehov år 2021 Belopp tkr	91	2 228	1 047	82	7 499	10 167	2 107

Förändringar av nämndernas ramar 2019 utöver schablon

	Ramförändring	Beskrivning
Gemensamma kostnader	- 715	
Bemannning HR-enheten	285	Nettoökning för finansiering av befintlig tjänst
Anslag för Ks-förfogande	- 1 000	Minskat utrymme för Ks-förfogande
Samhällsbyggnadsförv.	- 500	
Ingen ökning av taxorna för kost och städ	- 500	
Energi	- ?	Energibesparande åtgärder, solceller
Plan- och bygg	0	
	0	
Kultur och utbildningsförvaltningen	6 900	
Ökat antal elever	6 000	Ökning av antal elever
Skolskjuts	1 000	Ökade kostnader för skolskjuts
SFI	- 100	Minskat lokalbehov för SFI
Socialförvaltningen	6 300	
Central administration	- 500	Minskad administration
Avgifter	- 1 200	Höjda avgifter

Automatisering	- 1 000	Mer effektiv hantering
Daglig verksamhet	- 1 000	Samordning
Heltidsprojektet	3 000	Ökade kostnader
Statsbidrag	3 000	Bortfall av riktat statsbidrag
IFO	9 000	Ökat behov för placeringskostnader
Särskilt boende	- 5 000	Färre antal platser
SUMMA	11 985	

Nämnd/förv	Ram 2018	Bortag projekt	Schablon och justeringar	Förändring 2019	Ram 2019
Kf	2 412	-	70	0	2 482
KsAdm	62 406	-3 686	1 821	-715	59 826
KsSam	25 722	-400	132	-500	24 954
Bn	2 588		98	0	2 686
Kun	202 645	-2 000	4 954	6 900	212 499
Sn	268 699	-1 300	8 762	6 300	282 461
	564 472	-7 386	15 837	11 985	584 908

Tabellen ändrad sedan presentation. 500 tkr i projektavdrag flyttat från BN till KsAdm

Vad får vi för pengarna?

I Melleruds kommun behöver vi utveckla modeller och metoder som visar vad anslagen används till. Ett sätt är att följa utvecklingen prestationer och kostnader

Några av dessa mått redovisas nedan:

Vad	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020
- LSS antal brukare	109	110	110	110
- Boende i grupp- och servicebostäder (antal)	51	53	53	53
- Bemanning LSS i grupp- och servicebostäder (åab)	46,74	52,42	52,42	52,42
- Daglig verksamhet LSS/AME - antal brukare	58	60	60	60
- Daglig verksamhet - bemanning (åab)	13,90	14,30	14,30	14,30
- Korttid Stjärnan - beslutade dygn	275			
- Socialpsykiatri antal boende Axet	6	6	7	7
- Socialpsykiatri Axet - bemanning (åab)	4,35	3,60	3,60	3,60
- Socialpsykiatri boendestöd - timmar per månad	306	400	400	400
- Socialpsykiatri boendestöd - bemanning (åab)	4,76	5,65	5,65	5,65
- Beslut SFB/personlig assistans - antal	13	14	13	13
- Beslut personlig assistans LSS - timmar/år	12 562	12 500	15 000	15 000
- Äldreomsorg antal platser särskilt boende	128	134		
- Bemanning särskilt boende	0,70	0,70	0,70	0,70
- Beläggning i särskilt boende	94%	100%	100%	100%
- Vårddygnskostnad somatik	1 730 kr	1 720 kr	1 758 kr	1 792 kr
- Vårddygnskostnad demens	1 986 kr	1 938 kr	1 981 kr	2 020 kr
- Hemvård - utförda timmar	92 260	92 967	92 471	92 914
- Bemanning hemvård	72,7	70,3	71,4	71,7
- Hemvård - kostnad per timme	497 kr	514 kr	526 kr	539 kr

- Andel utförd tid	66%	69%	67%	67%
- Vårddygner i korttidsvård	6 223	6 935		
- IFO antal vårddygner - HVB vuxna	1 523	855	1 150	1 150
- IFO antal vårddygner - HVB barn och unga	808	900	1 380	1 380
- IFO antal vårddygner - familjehem barn och unga	5 115	3 860	4 000	4 000
- Bemanning Myndighetsenheten	18,7	25,2	25,2	25,2
- Antal ensamkommande	35			

Nyckeltal för Kultur- och utbildningsförvaltningens verksamhet

KUN	Bokslut	Bokslut	Bokslut	Budget	Utfall	Prognos
	2015	2016	2017	2018	1802	2019
Barnomsorg, antal barn	323	353	364	427	373	446
Barnomsorg, bemanning	5,5	5,5	5,3	5,5	5,8	5,5
Pedagogiskomsorg, antal barn	40	40	20	20	19	19
Pedagogiskomsorg, bemanning	4,9	5,4	4,2	5,5	--	--
Fritids, antal barn	274	293	331	353	352	354
Fritids, bemanning elev/anställd	18	20	19	19	--	--
Grundskola, antal folkbokförda elever	864	936	1072	993	1007	987
Grundskola, lärartäthet elev/lärare	12,1	11,1	11,3	12	--	--
Grundskola, antal asylelever	66	118	75	50	80	50
Grundskola, lärartäthet förberedelseklasser	6,8	8	9,8	--	--	--
Grundsärskola, antal elever	10	11	9	11	11	9
Grundsärskola, bemanning elev/lärare	2,6	3	2,5	3	--	--
Grundsärskola, köpta platser	2	2	1	1	1	1
Dahlstiernska, antal egna folkbokförda elever	161	159	102	110	106	126
Dahlstiernska, antal sålda platser			45	41	43	30
Dahlstiernska, antal asylelever	49	34	33	25	34	25
Dahlstiernska, bemanning elev/lärare	9,2	10,8	8,5	--	--	--
Gymnasium, köpta platser antal elever	171	169	177	212	202	225
Dahlstiernska, kostnad per elev Dahlstiernska	115 000	112 000	112 000	112 000	112 000	112 000
Gymnasium, kostnad/elev IKE	115 000	112 000	112 000	110 000	110 000	110 000
Gymnasiesärskola, köpta platser antal elever	6	8	5	4		4
Vuxenutbildning, antal elever	88	109	143	145	179	150
Vuxenutbildning, bemanning elev/lärare	22,7	21,5	33,2	--	--	--
Vuxenutbildning, SFI antal elever	162	225	201	180 Formulärets nederkant	160	185

Driftsbudget

Efter att tjänstemannaförslaget presenterats för presidier och partigrupper. Har nämnder och partier berets möjlighet att inkomma med synpunkter till budgetberedningen (Ksau) den 8 maj. Samtliga nämnder har protokollfört att budget 2019 varit uppe för diskussion. Vid mötet den 8/5 uppdaterades tjänstemannaförslaget med aktuell skatteprognos, vilket förbättrade resultatnivåerna. Byggnadsnämnden föreslogs få ett utökat investeringsförslag för att kunna uppdatera kartmaterial.

Åtgärderna i budgetförslaget för 2019 bedöms inte fullt ut räcka till för planåren 2020 och 2021. För att inte hamna i en situation som innebär en kraftig inbromsning föreslås en längre planeringshorisont.

Arbetet med nyanlända bedöms för 2019 att helt kunna finansieras med reserverade eller nya statsbidrag därefter finns ca 5 mnkr kvar för att finansiera 2020 års verksamhet därefter beräknas avsätta medel att vara slut.

Den höga investeringsnivån innebär mer än en fördubbling av låneskulden, ränteeffekten är beräknad utifrån 1,5 %.

Resultaträkning					
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Belopp i Mnkr					
Intäkter	211,4	198,1	196,7	196,7	196,7
Kostnader	-743,6	-747,9	-762,6	-783,4	-813,7
Avskrivningar	-23,3	-25,3	-25,3	-25,3	-25,3
Verksamhetens nettokostnader	-555,6	-575,2	-591,2	-612,0	-642,3
Skatteintäkter	356,7	369,3	382,3	394,1	408,7
Statsbidrag & utjämning	190,4	184,8	191,7	203,8	206,9
Extra statsbidrag	19,4	16,9	12,8	6,5	0,0
Fastighetsavgift	18,5	20,9	21,1	21,1	21,1
Summa skatt & bidrag	585,0	591,9	607,8	625,5	636,7
Räntenetto	-2,1	-2,2	-3,5	-4,4	-4,8
Periodens resultat	27,4	14,5	13,0	9,1	-10,4
Ursprunglig budget		10,5			

Kassaflödesanalys					
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Belopp i Mnkr					
Periodens resultat	27,4	14,5	13,0	9,1	-10,4
Avskrivningar	23,3	25,3	25,3	25,3	25,3
Kortfr. Skulder/fordringar	47,7	-20,5	-30,3	-5,1	-0,1
Löpande verksamhet	98,3	19,3	8,1	29,2	14,8
Investeringsverksamhet	-53,9	-94,1	-120,3	-46,5	-30,0
Finansieringsverksamheten	18,7	20,0	110,0	20,0	15,0
- varav nyupplåning	20,0	20,0	110,0	20,0	15,0
- varav Inv.bidrag	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens kassaflöde	63,1	-54,8	-2,2	2,7	-0,2
Likvida medel					
Vid periodens början	9,3	72,4	17,6	15,4	18,2
Vid periodens slut	72,4	17,6	15,4	18,2	18,0

Balansräkning					
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Belopp i Mnkr					
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	458,4	527,2	622,1	643,3	648,0
Omsättningstillgångar	163,1	108,4	106,1	108,9	108,7
- varav likvida medel	72,4	17,6	15,4	18,1	17,9
Summa tillgångar	621,5	635,5	728,3	752,2	756,7
Skulder					
Eget kapital	290,3	304,7	317,8	326,8	316,4
Avsättningar	12,1	11,6	11,3	11,2	11,1
Långfristiga skulder	149,5	169,5	279,5	299,5	314,5
Kortfristiga skulder	169,7	149,7	119,7	114,7	114,7
Summa skulder	621,5	635,5	728,3	752,2	756,7
Pensionsskuld	202,6	197,1	193,8	190,1	187,3

Resultatutjämningsreserv. Maxbelopp = 24 mnkr					
	2017	2018	2019	2020	2021
Ingående värde	66,3	86,9	24,3	24,3	33,4
Årets förändring	20,6	8,6	0,0	9,1	-10,4
Utgående värde	86,9	95,5	24,3	33,4	22,9

Avstämning finansiella mål					
	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Belopp i Mnkr					
A. Investeringar ska finansieras med egna medel					
Avskrivningar	23,3	25,3	25,3	25,3	25,3
Resultat	27,4	14,5	13,0	9,1	-10,4
Investeringar inkl bidrag	-52,2	-94,1	-120,3	-46,5	-30,0
Mål = positiv	-1,6	-54,3	-81,9	-12,1	-15,1
B. Soliditeten ska vara positiv inkl. ansvarsförbindelse					
Soliditet inkl ansvarsförbind	14,1%	16,9%	17,0%	18,2%	17,1%
Mål = positiv	>0	>0	>0	>0	>0
C. Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 10 tkr					
Långfristiga lån	149,5	169,5	279,5	299,5	314,5
Varav affärsverksamhet	70,3	73,9	103,1	112,4	121,1
Varav skattefinansierad vht.	79,2	95,6	176,4	187,1	193,4
Antal invånare	9 377	9 300	9 300	9 300	9 300
Låneskuld per invånare	8,4	10,3	19,0	20,1	20,8
Mål = <10	< 10	< 10	< 10	< 10	< 10
D. Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.					
Resultat	4,7%	2,4%	2,1%	1,4%	-1,6%
Mål	3,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

I ovanstående resultaträkning är 2020 – 2021 års budgetramar schablonuppräknad med 1 % löpande kostnader och personalkostnaderna 3,0 %. Resultatmålet för perioden är satt till 2 %.

Vision, Nämndplan, Verksamhetsplan

Visionen med inriktningsmål pekar riktningen för Melleruds kommun

Kommunfullmäktige har antagit en vision för Melleruds kommun. Visionen återfinns i slutet av dokumentet. Visionen gäller tills Kommunfullmäktige beslutar något annat, visionen innehåller fem inriktningsmål:

- alltid sätta medborgaren i centrum
- vara en offensiv kommun, som står för nytänkande, och som uppmuntrar till och stödjer kreativitet
- erbjuda god livskvalitet
- prioritera barnfamiljer och ungdomar
- erbjuda företag gynnsamma förutsättningar för etablering och tillväxt

Till inriktningsmålen har Kommunfullmäktige kopplat nämndspecifika mål som är lite mer konkreta än inriktningsmålen och som gäller för innevarande mandatperiod och första året i nästkommande. Dessa uttrycker Kommunfullmäktiges uppdrag till nämnderna under åren, 2016-2019.

Utifrån dessa nämndspecifika mål har nämnderna beslutat om mål för sin verksamhet, verksamhetsmål kan förändras varje budgetår och måluppfyllelsen stäms av vid delårsbokslut och bokslut. Eftersom Kommunfullmäktiges nämndspecifika mål gäller i fyra år så kan en total avstämning först göras i samband med årsredovisning 2019.

Verksamhetsmålen ska tillsammans med kommunens finansiella mål leda fram till god ekonomisk hushållning.

Kommunfullmäktiges styrning genom Nämndplanen

Kommunfullmäktiges inriktningsmål är väldigt abstrakta och måste konkretiseras till en nämndnivå. Kommunfullmäktige behåller det övergripande ansvaret i målarbetet.

Nämndplanen är ett samlingsdokument som i huvudsak är en uppdragsbeskrivning till respektive nämnd. Nämnderna får i uppdrag att ge förslag på mål men det är kommunfullmäktige som fastställer dem. På detta sätt involveras respektive nämnd med sin specialkompetens men det är fortfarande kommunfullmäktige som äger frågan. Varje respektive Nämndplan ska innehålla mål, anvisningar, direktiv samt budget för nämnden.

Nämnden beskriver en budget som anger vad som ska åstadkommas, när i tiden det ska ske och hur resurserna ska fördelas. Den ska ange tydliga, mätbara och målsatta indikatorer för de verksamheter som nämnden ansvarar för. Det måste tydligt framgå vad som fordras för att man ska ha uppfyllt målen och hur uppföljningen ska ske. Budgeten ligger till grund för verksamhetsplanerna och detaljbudgeten.

Nämndens styrning genom en verksamhetsplan

Verksamheten erhåller sitt uppdrag genom en verksamhetsplan som talar om vad politikerna vill ha utfört. Verksamhetsplanen beskriver uppdraget genom verksamhetsmål.

Nämnden styr med verksamhetsmål. I nämndernas verksamhetsmål har politikerna översatt kommunfullmäktiges inriktningsmål till sin verksamhet. Nämnderna konkretiserar helt enkelt de prioriterade målen genom att bryta ned dem så att de blir tydligare för den egna verksamheten. Förvaltningen får i uppdrag att ta fram verksamhetsmål men det är nämnderna som fastställer dem

Investeringsbudget

Det är flera stora investeringar på gång, trots att flera är fördelade på mer än ett år så kommer det inte att vara möjligt att uppfylla mål A att investeringar ska finansieras med egna medel. Låneskulden ökar med 150 mnkr perioden 2019 - 21 och uppgår därefter till 299 mnkr, 178 mnkr avser skattefinansierad verksamhet och 121 mnkr avgiftsfinansierad verksamhet. Detta är en preliminär förteckning över investeringar. En särskild genomgång med budgetberedningen behöver göras. Ingen investering har rätt att påbörjas utan igångsättningstillstånd från ansvarig nämnd.

	Objekt	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Övergripande		300 000	300 000	300 000
	Tekniska övergripande	300 000	300 000	300 000
Gatu och parkverksamhet		6 025 000	6 540 000	4 300 000
	Nya eller utbyte komponenter	200 000	200 000	200 000
	Ny lekplats vid Ängenäs	500 000		
	Uppdatering av lekplatser	300 000	300 000	300 000
	Tillgänglighetsanpassningar	1 000 000	1 000 000	1 000 000
	Reinvestering asfaltt	2 300 000	2 300 000	2 300 000
	Utbyte Gatubelysning	500 000	500 000	500 000
	Asfaltt + belysning gata Ängenäs	885 000		
	GC-vägar Ängenäs	340 000	340 000	
	Ny GC bro Ängenäs		1 900 000	
Förråd och Service		2 100 000	800 000	800 000
	Nya eller utbyte komponenter	400 000	400 000	400 000
	Småmaskiner	100 000	100 000	100 000
	Maskiner verkstad	300 000		
	Maskin L30	1 000 000		
	Elljusspår belysning	300 000	300 000	300 000
Kostverksamhet		100 000	100 000	100 000
	Inventarier kök	50 000	100 000	100 000
	Värmevagnar serviceenheten	50 000		
Lokalvårdsverksamhet		100 000	100 000	100 000
	Maskininvestering	100 000	100 000	100 000
Fastighetsverksamhet		88 950 000	28 350 000	1 500 000
	Nya eller utbyte komponenter	1 500 000	1 500 000	1 500 000
	Särskilt boende	80 000 000	25 000 000	
	Inredning av de tre sista sjöbodarna	600 000		
	Utbyte av tak	450 000	450 000	
	Ny entré kommunhus projektering	5 000 000		
	Bergs sjukhem		400 000	
	Brygga Sunnanå	400 000		
	Kallförråd	1 000 000	1 000 000	
VA-verksamhet		20 750 000	8 350 000	1 850 000
	Nya eller utbyte komponenter	1 850 000	1 850 000	1 850 000
8273	Sanering ovidkommande vatten	6 500 000	6 500 000	
	Vattenledning Vita Sannar från 2017 prognos 1	10 500 000		
	VA kpl. Ängenäs	1 900 000		
Renhållning		250 000	250 000	250 000
	Nya eller utbyte komponenter	250 000	250 000	250 000
	Staket runt Hunnebyn			
Fjärrvärme		100 000	100 000	100 000
	Nya eller utbyte komponenter	100 000	100 000	100 000
Socialnämnden		300 000	300 000	300 000
	Inventarier	300 000	300 000	300 000
Byggnadsnämnden		700 000	0	0
		700 000		
Kultur- och utbildningsnämnden		1 300 000	1 300 000	1 300 000
	Datorer -inventarier IKT	800 000	800 000	800 000
	Skolmöbler	500 000	500 000	500 000
SUMMA		120 975 000	46 490 000	10 900 000
	Varav nya eller utbyte komponenter	6 600 000	4 300 000	4 300 000

Kommunstyrelsens administrativa förvaltning

Förutsättningar

Anslag i budget 2019 har schablonuppräknats, samt uppräknats med 285 tkr för att täcka tjänst för ytterligare HR konsult.

Utveckling

Arbete pågår med översiktsplanen och den beräknas att kunna antas av kommunfullmäktige under våren 2019. Översiktsplanen ska tala om hur kommunen om ska utvecklas, var det kan och bör byggas, var det behövs nya vägar och cykelbanor och vilka områden som bör sparas för rekreation. Den basen för ställningstagande i markanvändningsfrågor hos kommunen, hos andra myndigheter och övriga. Därför är planen otroligt viktigt för att Mellerud ska kunna lyckas växa.

Finansieringsförutsättningarna ser ut att försämrans under planperioden. För att kunna möta framtida försämringar utan stora skatteökningar måste vi ställa om. Att ta ledning i digitaliseringen är oerhört viktigt för oss. Digitaliseringen är den största samhällsreform som pågår nu. När den är som bäst ska göra vardagen lättare för oss genom att frigöra tid och resurser för välfärdstjänster. Vi behöver redan nu ta klivet! Under slutet av 2017 började socialförvaltningen att arbeta med att automatisera vissa administrativa processer. Detta arbete kommer att fortsätta i hela organisation. Vår förhållningssätt att samarbete över organisationsgränserna kommer att bli a och o för oss om vi ska lyckas.

Under de senaste åren har det blivit allt mer svårt att rekrytera vissa kompetenser vi ser att detta problem kommer att fortgå i framtiden. HR avdelningen har förstärkts med ytterligare en HR konsult. Arbete med kompetensutveckling, uppdatering av personalpolitiska dokument, rekrytering och introduktioner vid nyanställningar samt arbeta med att fortsätta minskningen av sjuktalen. Under 2018 och 2019 är HR avdelningen ytterligare förstärkt med en projektledare för att implementera planen rätt till heltidsarbete inom kommunals område

Vi arbetar i nära samverkan med det lokala och regionala näringslivet. Mellerud är en entreprenörs kommun men många företag. Turism, handel och gröna näringar är växande näringar. Tillverkningsindustrin har idag svårt att hitta personal med rätt kompetens vilket är ett hinder för deras tillväxt. Den befintliga näringslivsplanen vara fram till 2018 och en ny näringslivstrategi ska tas fram och antas under våren 2019. Den ska berätta om övergripande, strategiska frågor kring näringslivets utveckling. Vi vill underlätta för företagen att etablera sig och växa.

Plan- och byggenheten

Under många har det inte gjorts några eller uppdaterat befintliga detaljplaner i Melleruds kommun. Kommunen har idag inte riktigt god planberedskap för att kunna hänga med i utvecklingen och tillhandahålla attraktiv byggbar mark behöver nya detaljplaner tas fram. Stort arbete har redan påbörjats och kommer fortgå. Den nya översiktsplanen kommer att komma till god hjälp samt ett ev. tågstopp i Dals Rostock kommer kräva att Melleruds primärkarta är i godtagbart skick, idag är den inte det och en ny primärkarta måste tas fram vilket är en investering på ca 700 tkr.

Sophia Vikström
Förvaltningschef

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning

Förutsättningar

Anslag i budget 2019 har schablonuppräknats, samt uppräknats med 134 tkr för att täcka tillkommande kapitalkostnader för nya gator. Utöver detta har förvaltningen beslutat att inte räkna upp priserna för kost och lokalvård vilket ger en besparing för SOC och KUN på 533 tkr.

Förväntad utveckling av förvaltningens uppdrag

Samhällsbyggnadsförvaltningen hanterar idag en mängd olika ärenden av spretig karaktär i en slimmad organisation. I nuläget råder en situation i samhället som gör att vi har en mycket hög investeringstakt med nya projekt. Detta ger förvaltningen en extra hög belastning.

Ett flertal större projekt pågår eller väntar på att startas i skrivande stund. Här kan nämnas särskilda boendet på Ängenäs, infrastruktur Västerråda, renovering av Stinsen, ny sporthall, ny entre i kommunhuset, omfattande ledningsarbeten för ovidkommande vatten, ny intagsledning vid Vita Sannars vattenverk, utbyggnad med VA i Upperud, renovering av Strömbron, GC-väg längs järnvägsgränd samt ny gatumiljö vid Rådahallen. Utöver dessa exempel så är det många mindre projekt på gång och det tillkommer alltid ytterligare projekt löpande.

I samband med alla investeringsprojekt så är det viktigt att få med finansieringen i samband med beslut om att starta projektet. I befintlig drift finns det inget utrymme att täcka ökade kapitalkostnader om inte investeringen ger en besparing på något sätt.

Förvaltningen kommer fortsätta sitt arbete med att få tydligare struktur i arbetet. Ett mål är att hitta effektivare hantering av vissa ärenden. Här finns förslag på att kunna använda handläggrobot till vissa tjänster för att öka effektiviteten samt att ge snabbare service. Vi kommer även att titta på möjligheter och effekter av att samlokalisera förvaltningens driftpersonal vid kommunförrådet samt att flytta Hunnebyns ÅVC till Mellerud.

Energibesparing är ett område som vi mer aktivt behöver jobba med. Här finns det potential att både minska energianvändningen samt att bidra till en bättre miljö.

Ser man till underhållet av vårt gatunät så är det idag mycket bristfälligt. För att få en ansvarsfull förvaltning av vårt gatunät och inte skjuta detta på kommande generationen så krävs det att man återinvesterar 1/20 del av vår totala yta av asfalt med nytt toppskikt. Detta innebär en årlig reinvestering av 23.300 m² asfalt vilket idag motsvarar ett investeringsbelopp om 4600 tkr. Denna investering behövs varje år under överskådlig framtid. För att täcka ökande kapitalkostnader så krävs en årlig höjning av driftsbidraget med 311 tkr.

Under 2018 är 1200 tkr avsatta vilket är ett steg i rätt riktning. Det är viktigt att understryka att fortsatt avsaknad av asfaltering kommer leda till att statusen på våra gator försämras så kraftigt så att det inte räcker med nytt toppskikt utan att man då även måste ta bort den befintliga asfalten och bygga upp hela asfalten på nytt vilket leder till helt andra kostnader. Idag ligger vi långt efter i underhåll.

Jag bedömer att med ovanstående förslag kan förvaltningen inom ram fullfölja sitt uppdrag i enlighet med lagstiftning och till den omfattning som beskrivs ovan. Blir vintern snörik med mycket röjning och halkbekämpning så kommer det bli svårt att klara budget på Gata.

Magnus Olsson

Samhällsbyggnadschef

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Kultur- och utbildningsförvaltningen har utökat sina verksamheter på grund av en stor ökning av nyanlända. Barn- och elevantalet har inte minskat under senaste året. För närvarande finns behov av ytterligare förskole- och skollokalerna.

Personaltätthet

	Förskola barn/årsarbetare		Grundskola Elever/lärare (heltidstjänst)		Fritids barn/årsarbetare		Dahlstiernska gymn. elever/lärare (heltidstjänst)	
	Mellerud	Riket	Mellerud	Riket	Mellerud	Riket	Mellerud	Riket
2017	5,3	-	11,3	-	19	-	8,6	-
2016	5,3	5,1	11,4	11,8	17,4	21,7	10,7	11,4
2015	5,3	5,2	12,1	12,1	17,8	21,9	8,9	11,4

Källa: 2015–2016 Skolverkets kommunblad. Förskoleklass och grundskola är åtskilt i Skolverkets kommunblad. Pedagogisk omsorg räknas ej med i verksamheten förskola i Skolverkets kommunblad. 2017: års siffror i tabellen ovan är hämtade från bokslut 2017 eftersom Skolverkets kommunblad inte finns tillgängligt förrän efter sommaren.

Prognosticerat anta barn/elev

Förskola

Antal barn, ej asyl – prognos 2018-02-05

	Budget	Bokslut	Budget	Bokslut	Nuläge	Budget
	2016	2016	2017	2017	180215	2019
Barnomsorg	361	353	368	364	373	446
Pedagogisk omsorg	40	37	25	20	19	20

Från nuläge 180215 tillkommer ytterligare 30 platser i april 2018 till de nyaste modulerna på Lunden. Ytterligare 30 platser tillkommer under våren i form av förtätningar på befintliga förskolor efter mindre ombyggnationer.

Det finns en efterfrågan av barnomsorg med över 90 %. Antalet asylsökande barn som är aktuella för förskolan har ökat de senaste åren, februari 2018 finns det 25 asylsökande barn i Melleruds förskolor. Många av dessa barn kommer att få permanent uppehållstillstånd och finnas kvar på våra förskolor. Anhörighetsinvandringen har ökat.

Fritidshem

Antal barn, ej asyl

	Åsen	Karoliner	Nordal	Fagerlid	Åsebro	Total
2018	33	92	116	91	40	372
2019	36	100	116	89	41	381

Fritids ökar sin verksamhet eftersom antalet elever i grundskolan ökat under året. På flera av fritidshemmen har ytan per barn minskat. En stor del av fritidshemmens aktiviteter sker dock i utemiljön. Fritidshemmens personal har deltagit i fortbildning kring barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Frivillig skolbarnsomsorg

Har haft ett stadigt nyttjandetal på runt tre elever de senaste åren.

Grundskolan

Antal elever, ej asyl – prognos 2018-02-05

	Råda	Åsen	Karoliner	Nordal	Fagerlid	Åsebro	Total
2018	304	64	148	270	100	73	958
2019	281	69	158	293	109	78	987
2020	270	68	157	303	109	80	986
2021	290	64	153	303	108	79	995
2022	312	60	152	299	104	78	1004

2023	314	61	153	305	107	79	1019
------	-----	----	-----	-----	-----	----	------

Elevökningen håller i sig under läsåret 17/18. Några tecken på en elevminskning framöver kan inte ses. Troliga orsaker är att anhörighetsinvandringen ökat under senaste året vilket påverkat elevprognosens tillförlitlighet. Andelen asylelever minskar då många får uppehållstillstånd och då definieras som svenska elever. En fortsatt elevökning samtidigt som kommunens invånarantal minskar under 2018 års första månader visar att nyanlända med barn i förskola och skola i stor utsträckning väljer att bo kvar i Mellerud.

Elevgruppen "nya svenskar" håller uppe elevunderlaget i grundskolan och gör att elevtalet i grundskolan inte minskar. I gruppen "nya svenskar" ingår de elever som fått permanent uppehållstillstånd, EU-medborgare och anhörighetsinvandrare.

Asylelever är inte medräknade i grundskolans ovanstående tabell över elevutvecklingen. Asyleleverna motsvarar i början av 2018 cirka 7,5 % av det totala elevunderlaget.

Antalet elever med annat modersmål ökar och utgör cirka 30 % av elevgruppen i grundskolan och 45 % på Dahlstiernska, inklusive asyleleverna. De representerar 25 språk och vi ger idag modersmålsundervisning till alla språkgrupper med över 5 deltagare. För att klara en god måluppfyllelse behövs resurser för särskilt stöd.

Särskolan

Särskolans elevtal är 2 gymnasieelever fler än 2018.

Gymnasiet

Antal elever, ej asyl – prognos 2018-02-05

Budgetår	Åldersgrupp	Sålda platser	IKE	Dahlstiernska	Dahlstiernska+ IKE	Varav överåriga
2018	288	43	212	119	331	43
2019	306	30	225	126	351	46
2020	314	20	231	129	361	47
2021	304	20	224	125	350	46
2022	281	20	207	116	323	42

Gymnasiet bibehåller sin elevnivå. Antal överåriga elever och elever med annat modersmål ökar. Av Dahlstiernskas elever går 45 % på IM programmen och 25 % har annat modersmål. Detta kräver ökade satsningar under många år. För ökad måluppfyllelse krävs extra satsningar på modersmål och studiehandledning på modersmålet.

Prognosen för antalet gymnasieelever pekar på ett elevtal på 350 elever för 2019. Antalet "nya svenskar" påverkar gymnasiets elevtal på två sätt. Det kommer att ske en ökning av elevtalen i åldersgruppen och en ökning av antalet elever som behöver mer än tre år för att klara sina gymnasiestudier. Dessa elever medverkar till att gruppen överåriga ökar.

Under de tre senaste budgetåren har kostnaderna per elev beräknats lika för de elever som går på Dahlstiernska gymnasiet och för de elever som går på andra gymnasieskolor (IKE - inter kommunala ersättningar).

2018-03-15 är antalet elever på Dahlstiernska 183 inklusive 34 elever med asylersättning. 27 elever är överåriga (exklusive 45 IM elever) Antalet elever med IKE ersättning är 202.

Vuxenutbildningen

Under 2017 har antalet SFI elever avtagit och februari 2018 är elevantalet 160 jämfört med 205 februari 2017. Övriga vuxenstuderande februari 2018 är 179 stycken jämfört med föregående år 160 elever. Totalt en minskning med 26 elever. Prognosen för 2019 är dock 340 elever.

Vuxenutbildningens verksamheter har under 2017 finansierats med 6,6 mkr i budgetram och med 3,1 mkr ur kommunens flyktingpåse.

Förväntad utveckling av förvaltningens uppdrag

Under 2017 har det varit kö till förskolan trots en utökning av platser under de senaste åren. Det blir allt svårare att klara barnomsorgsgarantin med plats inom 4 månader. En ökad nyttjandegrad

och en ökning av nyanlända ökar behovet av platser. En ny förskola i Dals Rostock öppnade i januari 2017 och två nya avdelningar öppnar i april på förskolan Lunden.

Under 2017 har antalet asylfamiljer med barn, anhöriginvandring med permanent uppehållstillstånd och EU invandringen fortsatt vara stor i Mellerud. Samtidigt som elevökningen har 208 barn/elever med etableringsersättning flyttat ur kommunen är det totala elevantalet opåverkat. Detta påverkar förutsättningarna till en bedriva en utbildning av god kvalitet på våra skolor.

I kommunen finns en grupp ensamkommande ungdomar på högstadiet och gymnasiet som behöver modersmålsstöd samt särskilt stöd för att klara kunskapsmålen. Denna grupp kommer också att öka andelen överåriga gymnasieelever. Dessa elever kan behöva 4-5 år på sig för att klara sina gymnasiestudier.

För att de nyanlända i Mellerud ska etablera sig snabbare på arbetsmarknaden har Vuxenutbildningen i Mellerud startat en vård- och omsorgsutbildning med språkstöd. Detta är en ny typ av yrkesutbildning där man kombinerar studier mot vård och omsorg med studier i svenska som andraspråk samt yrkessvenska. Utbildningen vänder sig till de med utländsk bakgrund. Ett krav kommer vara godkänt betyg på SFI:s D-kurs. Utbildningen bedrivs som heltidsstudier under ca.1,5 år och är kostnadsfri.

Måluppfyllelse

Under åren 2013-2015 har måluppfyllelsen ökat i grundskolans åk 9. Meritvärdet 2015 var det högsta bland Fyrbodals 14 kommuner. Ökningen av andelen elever med gymnasiebehörighet under åren 2012-2015 har ökat mest i Sverige. Trenden bröts 2016 och 2017 med en försämrad måluppfyllelse jämfört med tidigare tre år. En förklaring är den kraftiga ökningen av andelen nyanlända elever med närmare 15 % ökning under 2015, den procentuellt största ökningen bland Fyrbodals 14 kommuner. Slutbetyget åk 9 vt-2017 visar på en ett förbättrat meritvärde 207,6 jämfört med 196 år 2016. Andelen elever som är behöriga behöver ökat då en fjärde del av eleverna inte varit behöriga de senaste två åren. Ett gott tecken är att terminsbetyget ht-17 visar att betydligt fler elever klarar minst betyget E i åtta ämnen inklusive kärnämnen vilket är kravet för behörighet till gymnasiet.

Exempel på ytterligare åtgärder under 2017/2018 är ökat fokus på att fler elever är godkända kärnämnen. Insatser med extra undervisning utanför schemalagd tid sker på de flera av kommunens skolor för att fler elever ska klara betyg i alla ämnen. Denna undervisning är finansierad via statsbidrag för ökad jämlikhet i skolan.

Åtgärder för att anpassa verksamheten till budgetram samt kommunens flyktingpåse under budgetåret

Kultur- och utbildningsförvaltningen har utökat sina verksamheter på grund av ett stort antal nyanlända. Åtgärder för att anpassa ekonomin efter budgetram och medel ur påsen är bland annat:

- Kontinuerlig och löpande uppföljning av barn- och elevantal
- Samverkan kring resurser på den egna enheten, mellan enheter och verksamheter.
- Enhetscheferna följer månadsvis upp avvikelser, rapporterar till huvudmannen och gör snabba åtgärder för att komma i balans.
- Huvudmannen bevakar och söker statsbidrag för att finansiera och utveckla de olika verksamheterna i förvaltningen.

Budgetförutsättningar 2019

Antal elever, ej asyl – prognos 2018-02-05

Förskola +familjedaghem	Förskoleklass +grundskola	Fritids	Gymnasie	Vuxenutbildning
466	987	381	351	340

Förskola och skola har inte minskat sitt barn- och elevantal under senaste året. Hur stor barn- och elevökningen blir under 2018 och 2019 är bara antaganden.

18 % av KUN:s verksamheter finansierades 2017 med hjälp av statsbidrag, den största delen från kommunens "flyktingpåse". Om barn- och elevantalet kvarstår samtidigt som flyktingpåsen tar slut krävs annan finansiering/omprioritering för bedriva verksamheterna med samma kvalitet.

Mkr	Ram	Asylmedel	Övriga riktade statsbidrag	Påsen	Summa
Ram 2017	195	12,7	13	16,3	238
Ram 2016	190	16,2	16,1	11, 2	233

Prognosticerat behov ur påsen 2019 baseras på hur 2018 års förutsättningar kvarstår

Behov, ej i ram 2018	Kronor påsen 2018	Behov 2019	Ramökning 2019	Påsen 2019
<i>SFI, elevökning, personal, tolkkostnader och läromedel.</i>	3,3 mkr	SFI, elevökning, personal, tolkkostnader och läromedel.		2,0 mkr
<i>Gymnasial vuxenutbildning, elevutökning. Elever som läst klart SFI fortsätter att studera.</i>	0,9 mkr	Gymnasial vuxenutbildning, elevutökning. Elever som läst klart SFI fortsätter att studera.		2,0 mkr
<i>Skolskjuts, ökat elevantal kräver fler sittplatser med bälte. Fler fordon.</i>	1,0 mkr	Skolskjuts, ökat elevantal kräver fler sittplatser med bälte. Fler fordon.	1,0 mkr	
<i>Hyreskostnader Tallåsens FSK, moduler på Nordalsskolan samt fyra moduler på Lundens förskola.</i>	2,1 mkr	Hyreskostnader Tallåsens FSK, moduler på Nordalsskolan samt fyra moduler på Lundens förskola.		2,3 mkr
<i>Personalkostnad 4 moduler på Lundens förskola. Utökning 1 avd. Kroppefjälls förskola fr.o.m. juni.</i>	5,0 mkr	Personalkostnad 4 moduler på Lundens förskola. Utökning 1 avd. Kroppefjälls förskola fr.o.m. juni.		5,2 mkr
<i>Barn och elevökning under året FSK, GRSK, GYMN-PUT.</i>	3,6 mkr	Barn och elevökning under året FSK, GRSK, GYMN-PUT.		?
		Hyresökning Nordalsskolan	?	
		Två nya FSK avdelningar		2-3 mkr
		Ökning barnpeng FSK 34 barn	2,5 mkr	
		Elevpeng GRSK 57 elever	2,5 mkr	
		Elevpeng GYMN 9 elever	1 mkr	
Summering	15,9 mkr		7,0 mkr	13,5 mkr

Utifrån beräknat behov ur påsen 2018 kommer KUN att behöva cirka 13 500 000 kronor från påsen 2019 om ökad ram finansierar elevpengen för "nya elever" som fått uppehållstillstånd 2018. Elever som får uppehållstillstånd 2019 ersätts ur påsen.

Medel för elevökningen ur påsen är lågt räknad 2018, en halvering för att ha marginal om utflyttning sker. Många barn elever kommer att ha varit här i runt tre år 2019 och kommer inte att ersättas av påsen.

Om andelen asylsökande minskar och många asylelever under 2018 får permanent uppehållstillstånd och inte räknas in i den budgeterade elevpengen krävs medel från kommunens "flyktingpåse". Med detta i beaktande bedömer jag att förvaltningen kan fullfölja sitt uppdrag i enlighet med lagstiftning och till omfattning som beskrivs ovan.

Anders Pettersson
Kultur- och utbildningschef

Socialförvaltningen

Förutsättningar tjänstemannaförslag

I förslaget har socialnämndens budget räknats upp enligt föreslagna schabloner för löner och priser. I förslaget finns även ett tillskott på 9 mnkr till IFO för 2019. Socialnämnden föreslås vidta kostnadsreducerande åtgärder motsvarande 8,2 mnkr inför 2019 och ytterligare åtgärder motsvarande 10 mnkr för åren 2020-2021.

Prognosen för 2018 pekar på ett underskott på 10 mnkr. Underskottet kommer från placeringar av barn och vuxna inom IFO:s verksamhet. Sektorerna Vård- och Omsorg samt stöd och service bedöms ha en budget i balans under 2018.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd minskar, men pengar från "påsen" kommer behövas 2018 och 2019 för att täcka de högre kostnaderna jämfört med tilldelad budgettram. Målsättningen är att kostnadsnivån för ekonomiskt bistånd vid ingången av 2020 är i nivå med tilldelad budgettram.

Under 2017 har socialnämnden ersatt inhyrda konsulter på IFO med fast anställd personal. Denna kostnadsreducering har dock ätits upp av kraftigt ökade kostnader för placeringar av barn och vuxna. Antalet orosanmälningar är mycket hög och har så varit det senaste halvåret. Detta kommer troligtvis leda till ytterligare behov av placeringar av främst barn/ungdomar. Antal orosanmälningar kvartal 1 2018 indikerar på att antal orosanmälningar ökar med minst 50 % 2018 jmf med 2017.

Ökade behov

Socialnämnden har redan under 2018 behov av ett tillskott för att täcka det förväntade underskottet i IFO:s verksamhet. För 2019-2021 bedöms underskottet minska något för IFO. Statliga stimulansmedel till äldreomsorgen upphör, och införandet av rätt till heltid bedöms öka kostnaderna under 2019. Det nya demensboendet på Ängens förväntas tas i drift under hösten 2020.

Det råder en osäkerhet om ytterligare fler statliga assistansärenden övergår till enbart kommunalt ansvar. Ett sådant ärende ger en ökad kommunal kostnad med 1-1,5 mnkr/år.

Nämnden ser behov av ytterligare förebyggande insatser, t ex familjecentral, utökad öppenvård på IFO och syn-/hörselinstruktör. I detta tjänstemannaförslag har dessa satsningar få stå tillbaka.

Här nedan redovisas utökat behov per år. Bedömningen är att IFO:s nu höga placeringskostnader över tid kommer att anpassas till en lägre nivå.

2018

Underskott IFO	10 mnkr
----------------	---------

2019

Underskott IFO	9 mnkr
Stimulansmedel ÄO upphör	3 mnkr
Rätt till heltid	3 mnkr

2020

Underskott IFO	8 mnkr
Stimulansmedel ÄO upphört	3 mnkr
Rätt till heltid	3 mnkr
Ängenäs demensboende	2 mnkr

2021

Underskott IFO	7 mnkr
Stimulansmedel ÄO upphört	3 mnkr
Rätt till heltid	3 mnkr
Ängenäs demensboende	10 mnkr

Åtgärdsförslag

Socialnämnden har tagit fram en rapport som visar på de ekonomiska utmaningar nämnden står inför. I rapporten framgår också att det finns möjligheter att anpassa antal platser på säbo/korttid till en lägre nivå. Avgifterna inom äldreomsorgen kan anpassas till att ligga i nivå med de flesta

andra kommuner. Daglig verksamhet kan dra ner på antalet olika verksamheter vilket minskar kostnaderna.

Anpassningen till ett lägre antal platser på säbo/korttid föreslås göras stegvis under 2019-2021 vilket ger en årlig besparing på 5 mnkr.

Inför 2020 finns ytterligare potential att minska kostnader via fortsatt automatisering men även via utökad samverkan. Te x dela på "stabsfunktioner", sammanslagning av olika verksamheter med andra kommuner. En utökad samverkan bör ha inriktningen kvalitet/minska sårbarhet/reducera kostnader.

Utgångspunkten i socialnämndens åtgärdsförslag är att hitta lösningar/insatser som leder till lägre kostnader utan att stödet till medborgaren drabbas. En höjning av avgifterna blir dock ökad en kostnad för den enskilde.

2019

Minska antal platser säbo/korttid	5 mnkr
Höjda avgifter	1 mnkr
Hantering avgifter	0,2 mnkr
Automatisering	1 mnkr
Daglig verksamhet	1 mnkr

2020

Minska antalet platser säbo/korttid	10 mnkr
Höjda avgifter	1 mnkr
Hantering avgifter	0,2 mnkr
Automatisering	2 mnkr
Daglig verksamhet	1 mnkr

2021

Minska antalet platser säbo/korttid	15 mnkr
Höjda avgifter	1 mnkr
Hantering avgifter	0,2 mnkr
Automatisering	2 mnkr
Daglig verksamhet	1 mnkr

Sammanfattning

Jag bedömer att med ovanstående åtgärder kan förvaltningen inom ram fullfölja sitt uppdrag i enlighet med lagstiftning och till den omfattning som beskrivs ovan.

Roger Granat
Förvaltningschef

Förslag till beslut

Beslut

Antagande av budgethandlingen omfattar även nedanstående förslag till beslut.

Finansiella mål i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning

- A. **Investeringar ska finansieras med egna medel.** Definieras som summan av årets resultat och avskrivningar. (Vill man investera mer så krävs bättre resultat). Vid beslut av Kommunfullmäktige om investeringsnivå som kräver upplåning, upphävs detta mål.
- B. **Soliditeten ska vara positiv inklusive ansvarsförbindelse.** Soliditeten beräknas genom att ställa eget kapital minus ansvarsförbindelsen i förhållande till tillgångarna.
- C. **Låneskulden ska för den skattefinansierade verksamheten ej överstiga 10 tkr/inv.** Ökar antalet invånare så ökar återbetalningsförmågan och skulden kan öka, eller omvänt.
- D. **Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.** Resultatet ska inflationssäkra eget kapital, men minst uppgå till 2 %.

På grund av hög investeringsnivå för budgetåret 2019 och planåret 2020 medges undantag för mål A och C.

Verksamhetsmål i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning

Beskrivs i stycket Styr- och ledningsplan på nästa sida i detta dokument. Kommunfullmäktiges mål är avsedda att gälla innevarande mandatperiod och ett år in i nästkommande. Nämndernas mål beslutas för ett år i taget. Rapportering av måluppfyllelse till Kommunfullmäktige sker i samband med delårsbokslut och bokslut.

Skattesats

För 2019 fastställs skattesatsen till 22:60 kronor per skattekrona.

Borgensram och låneram

Inget behov finns av att utöka borgensramen till AB Melleruds bostäder. Borgensramen uppgår till 190 mnkr.

Under 2019 behöver kommunens låneram utökas med ytterligare 110 mnkr. Låneramen uppgår därefter till 280 mnkr.

Vision

Mellerud – en drivande och nytänkande kommun i framkant av utvecklingen, där barnfamiljer och ungdomar prioriteras.

Att samlas kring en tydlig vision ger en stark ledstjärna mot framtiden. Melleruds vision ska ge en bild och en samsyn kring utvecklingen som överbryggar politiska gränser och som inbegriper alla.

Mellerud – från historia till framtid

Melleruds historia präglas av jordbruk, järnväg, industri och handel med varor och tjänster. Akvedukten i Håverud byggdes med djärv och innovativ teknik. Akvedukten är en symbol för hur nytänkande ligger till grund för utveckling.

På samma sätt som industrin och tekniken utvecklats under 1900-talet ska företagen utvecklas under 2000-talet. Det ska ligga ett tydligt fokus på miljö och miljövänlig produktion och tillverkning. Mellerud ska tillvarata kommunens stora möjlighet när det gäller biogas och vindkraft. Genom satsningar på förnyelsebar energi ska Melleruds kommun bli självförsörjande på energi.

Att satsa på hållbar utveckling där varje generation bär sina kostnader och inte överlämnar ekonomiska skulder eller miljöskulder till kommande generationer är av största betydelse.

Turismnäringens utveckling är av vikt för kommunen. Denna ska utvecklas ytterligare genom kunskap, kompetens samt vilja och mod att tänka nytt.

De kommunala verksamheterna

För att kunna attrahera framtidens företag, både existerande och nya, lokala och externa, ska Mellerud vara bland de bästa inom sitt geografiska område när det gäller näringslivsklimat, utbildningsmöjligheter, livskvalitet och omtanke om människorna som bor och verkar i kommunen.

Melleruds kommuns verksamhet ska inta en särställning, och erbjuda service med hög kvalitet, som svarar upp mot de krav kommuninvånarna ställer.

Mellerud – det framtida valet

Melleruds kommun ska vara det självklara valet för såväl boende som företag. Detta ger oss en möjlighet att tillsammans skapa välbefinnande i framtiden. Kommunens roll ska vara att mobilisera alla krafter och få dem att arbeta mot samma mål. De stora resultaten ska nås genom att människor i näringslivet, organisationerna och de kommunala verksamheterna drar åt samma håll.

Inriktningsmål

Melleruds kommun ska:

- alltid sätta medborgaren i centrum
- vara en offensiv kommun, som står för nytänkande, och som uppmuntrar till och stödjer kreativitet
- erbjuda god livskvalitet
- prioritera barnfamiljer och ungdomar
- erbjuda företag gynnsamma förutsättningar för etablering och tillväxt

Nämndernas mål

Arbete med att ta fram **S.M.A.R.T.A** mål pågår